

TORNAI JÓZSEF

Apám bora

Tele volt a határ nyíló vadvirággal...
Jaj, mikor apám ezt danolta
nagy üveg bora mellett,
és tíz pengőt adott – jól megfizette –,
nekem is innom kellett.

Szomorú volt az apám,
mikor fiára nézett,
én meg csak ittam és néztem,
néztem a falra akasztott képet.

Azt a huszárosat, amin ő
csákósan, zsinóros mentében feszült,
nyakára a fényképésztől
valódi arcképe sikerült.

Húzta a cigány, anyám sírt
a konyhában, és azért imádkozott,
hogy elűzze a pogány huszártól
a megérdemelt kárhozatot.

Istenem, régi, régi botrány,
ősz lettem én is azóta,
de látom apám az asztal mellett,
és szól agyamban az a nóta

a szerelemről, pütkösdi rózsáról,
az ócska székek hallgatóztak,
és lerántotta a cifra terítőt
káromkodva a bajuszos vad.

Mi maradt neki legénykorából,
anyám hajtűiből, és a hiú lány,
ki nevetett a kezét megkérő
boldog-bolond parasztfiú után?

Ittunk, pünkösöd volt, mije maradt?
Borospohár és négy felnőtt gyerek,
kiket talán ő az isteneknél is
bódultabban szeretett.

Tele volt a határ... nyolcvan esztendő,
elhervadt a rózsza a szívemben.
Jaj, elszállt az én apám, és jaj, elszállt az
a pillanat, mint minden, minden, minden.

Hány csillag vagyok?

Szarvas-erőt érzek magamban,
éles villanásokat:
gyerekkoromban ilyeneket nem ismerhettem,
az öregség idejére gyűlik csak össze ennyi robbanás,
ifjan ez csupán látszat,
évtizedek hosszú sora tereli egybe a fény-csapásokat,
úgy érzem, mintha most kezdeném
megismerni a napszakok és a csillaghalmazok kavargásait,
átadja sugárzását a kvazár,
fejem Nap izzása,
ki tudná megállítani
az égitestek keringését bennem?

Saturnus, Castor romboló kedvét.
Honnan ez az erőcsordulás?
Ostyaként kelek föl a hegyek mögül reggel,
és bikavér-vörösen búcsúzom el a világtól
a puszta szélén.

A helyett, hogy megadnám magam nyolcvan évemnek,
fiatal ménnek rugdalóznak
és nyerítenek vérköreimben,
nincs ennél nagyobb zene
emberi sóvárgásaimban.

Vágy, ez a varázs-szó, kozmikus napkitörés,
ez a szárnya mindennek testem világűrében.
Lehet még harsogni ilyen öregen,
föllövellni zöld álmok magasságáig!

Azt hittem, összeroppanok nyolcvanadik
esztendőm letelte után, s most olyan vagyok,
mint a holdtölte tavasszal,
minden elgyöngüléssel szembeszállva,
halleluja! Nem tudtam, hogy ebben a pillanatban
órák rejtőznek, évszázadok,
és én még mindig ugyanaz vagyok, aki az első
bunkóval lecsapott a mamutra,
ujjai abroncsában őrizte a húsát
a legnagyobb orkánban-esőben-hóban is.

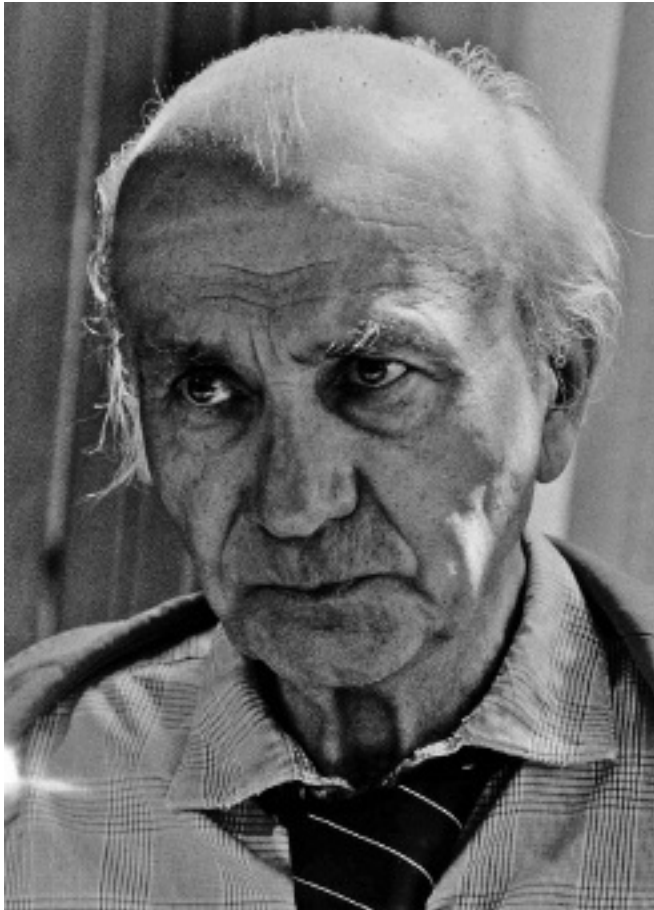
Előre ugrok, az égre szökkenek,
mintha most születtem volna
a tejutak forró méhében,
nincs ennél tornyosabb láng,
szikraeső, szerelmi örület, és nem én vagyok,
aki egykettőre kimerülök,
mintha nem volnának megállás-nélküli
habok a mindenek szívében.

Ó öregség, te adod áldásodat a közeledő
és távolodó hatalomnak!

Erő, erő! Nagy mozdulatokat érzek fölfakadni magamban.
Villámok gyermeke voltam,
és az is maradok, míg pacsirta-galaxisok
készülődnek a végső lobbanásra.
Hány galaxis forog az űrben,
és hány csillag vagyok én?

Egy sör

Vedd az éjszaka bombázókat:
gyilkos volt mind! Hiába, hogy parancsra.
Megnyitotta a vetőnyílást,
s egy város eltűnt alatta.
Foszfor égett, százezer lakos
hamuját szél söpörte.
Visszaröpült a támaszpontra
az ideg-robbant pilóta,
s beleölte vert tudatát egy sörbe.

Illyés Gyula